

ІСТОРИЧНІ ТА ЮРИДИЧНІ НАУКИ

ІСТОРИЧНЕ МИНУЛЕ УКРАЇНИ В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ В'ЯЧЕСЛАВА
ЛИПІНСЬКОГО ТА ЮРІЯ ЛИПИ

Ковтун Ю. В., к. філос. н., викладач суспільних дисциплін;
ЗОШ № 36, м. Житомир, Україна

У контексті наростаючої геополітичної і соціальної транзитивності українського соціуму і як наслідок закономірного пошуку національної ідентичності України на початку ХХІ століття значний інтерес в історико-філософській парадигмі зберігають традиціоналістські концепції В'ячеслава Липинського та Юрія Липи, філософські ідеї яких співзвучні з напрацюваннями європейських традиціоналістів (Е. Берка, Ж. де Местра, Р. Генона) щодо зникнення, розчинення, в ліберальному й неоліберальному просторі Європи її духовної цілісності, заснованої на традиційних засадах.

Для рефлексивного традиціоналізму Ю. Липи і В. Липинського властиве розуміння України як самобутньої соціокультурної спільноти, яка якісно відрізняється від Сходу і від Заходу, критика європейського раціоналізму, акцентація на необхідності релігійності населення й існування інституту церкви як духовного підґрунтя державності за збереження загальної тенденції толерантності в релігійній сфері поліконфесійного українського соціуму, соціальний ієрархізм, обґрунтування необхідності легітимності у сфері формального і неформального (звичаєвого) права.

У працях В. Липинського феномен української державності розглядається через призму ідей консерватизму й релігійного традиціоналізму. Мислитель інтерпретує традицію як динамічну творчу силу, рушій суспільно-історичного процесу. Провідною силою у становленні модерної української держави він вважає національну аристократію, сутнісними рисами якої називає моральний авторитет, волю до влади і консерватизм. Аристократія є єдиною ланкою між «старою» і «ною» Україною на засадах авторитету, дисципліни, правопорядку й політичної культури. У межах аналізу співвідношення провідної меншості і пасивної більшості у суспільстві В. Липинський визначає три позачасові універсальні типи державного устрою: «класократію», «демократію», «охлократію» [1, с. 24-25]. Оптимальною формою державного устрою мислитель вважає «класократію», для якої характерна рівновага між владою і громадянським суспільством, між силами консерватизму і прогресу. Традиціоналізм В. Липинського виходить з концепції «територіального патріотизму», за якою націю становлять усі громадяни держави, котрі працюють на її благо.

У свою чергу державницька концепція Ю. Липи співвідноситься з ідеями західноєвропейських традиціоналістів Е. Берка, Ж. де Местра, Р. Генона, М. Еліаде. На підставі дослідження прадавньої культурної традиції України та її перебування на перехресті цивілізацій мислитель обґрунтував ідею самодостатності України в геополітичному просторі Європи. Українське

суспільне життя він розглядає як безпосередню взаємодію між народом і Провидінням через відповідальність вождів і окремих громадян за долю народу. Більше того, він визнає засадничу роль в житті українського суспільства родини, яка опирається на два рівнозначні начала – жіноче і чоловіче. Провідну роль в історії розвитку держави Ю. Липа відводив королівській спадковій владі та аристократії. При цьому провідниками української нації мислитель вважав не лише великих князів, гетьманів, кошових, а й усіх тих, хто збагатив її духовність, пробудив патріотичні почуття незалежно від соціального походження та становища у суспільній ієрархії. Незважаючи на століття асиміляції, національна традиція, на його думку, може бути відроджена на базових складових матеріальної і духовної культури □2, с. 57-58□. До них він відніс історію українських торговельних трактатів і вузлів, становлення землеробського способу життя в межах месопотамського й еллінського культурних «первнів», формування української нації різними етнічними групами та її консолідацію на основі державності, релігії та культури Києво-Руської держави.

Список літератури

1. Ковтун Ю.В. Концепція релігійного традиціоналізму і консерватизму В'ячеслава Липинського // Історія. Філософія. Релігієзнавство. – 2008. – № 1. – С. 23 – 26.
2. Ковтун Юрій. Традиціоналістська концепція осмислення соціокультурного розвитку України у працях Юрія Липи / Юрій Ковтун // Studia Politologica Ucraino-Polona. Numer trzeci. – Żetomiers-Kijów-Kraków : ФОП Євенок О. О., 2013. – С. 52 – 58.

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Лобур О.Г., Гайдук Л.О., викладачі вищої категорії, викладачі - методисти
Бердянський медичний коледж, м.Бердянськ, Україна

Технологічний прогрес з кожним роком стає стрімкішим, ніж удосконалення мистецтва людей жити у безконфліктному світі. Ця диспропорція вкрай небезпечна. Тому підвищення ролі гуманітарних та соціально-економічних дисциплін в освіті молодого покоління є актуальним. Суспільство повинно краще вивчати себе. Однією з універсальних та прикладних дисциплін гуманітарного та соціально – економічного циклу є соціологія.

Ми демонструємо, як за допомогою таких методів соціологічних досліджень як анкетування, експеримент, спостереження, аналіз документів, інтерв'ю можна підвищити ефективність викладання цих дисциплін.

Головною причиною застосування соціологічних прийомів у царинах інших дисциплін є їх висока соціальна провокативність у найкращому розумінні цього слова. Практично всі методи передбачають роботу у команді. Молоді дослідники мають переконатися, що ефективне соціодослідження – це не просто